

Вікторія Корженівська

студентка 2 курсу спеціальності «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Науковий керівник: **Слюсаренко І.Ю.**

к.і.н, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права
Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСТНІСТЬ В УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ: ФОРМАЛЬНІСТЬ ЧИ НЕОБХІДНІСТЬ?

Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII [1, ст. 42] визначає академічну доброчесність як «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень». Серед викладачів та адміністрації університетів України існують легенди, що студенти чітко розуміють поняття «академічної доброчесності» та дотримуються її.

Актуальність дослідження полягає у доведенні того, що студенти мають чітко усвідомлювати сутність академічної доброчесності. Академічна недоброчесність досить поширене явище, що невпинно зростає. На сьогодні Україна лише почала слідувати всім стандартам та практикам, що сприяють утвердженню та дотриманню академічної доброчесності.

Для дослідження проблеми слід перш за все приділяти увагу основній групі ризику – студентам. Опитування, проведене 2019 року серед студентів Київського університету імені Бориса Грінченка показало певні результати, які відображають думки та почуття студентів родом з багатьох куточків України. Отже, 48% респондентів готові у відповідь на порушення іншим студентом власної гідності відповісти так само, навіть радикально. 16,5 % - вважають використання шпаргалок недостойним та негідним явищем. 47,3 % – вважають, що староста має вчитися на рівні з усіма та не використовувати власну статусну позицію на екзаменах та під

час навчання. 46% - не вважають за доцільне надавати винагороду за добровільну допомогу під час письмових завдань. Результати опитування демонструють, що проблема звичайно є, і вимагає термінового втручання з боку закону, ВНЗ та студентів. Це не є проблемою окремого університету або факультету, адже найперше розуміння чесності та порядності у навчанні виникає у дітей ще у школі. Важливо запобігати та протидіяти поширенню насамперед причинам, що породжують в академічному середовищі сприятливі умови для процвітання академічної нечесності, а не лише її симптомів та окремих проявів. [3, с. 194]

Шкільна освіта першою повинна виховати у майбутніх студентах і науковцях ті принципи, які не дозволять вдатися до списування або плагіату. Слід надавати дітям «право на помилку», коли не буде відчуватись страх перед поганою оцінкою, натомість у разі незадовільно виконаної роботи у дитини з'явиться бажання покращити свої знання, а не скопіювати роботу однокласника. Поряд з цим, списування потрібно прирівняти до злочина, у разі виявлення якого учень може бути притягнутий до відповіді перед адміністрацією школи та зобов'язаний відвідати школу з батьками. Вчителям слід не залишати без уваги очевидні випадки списування дітей одне в одного, або копіювання домашніх завдань з інтернету. Подібні рішення можуть видаватись радикальними, проте злочин крадіжки інтелектуальної власності школі – перший крок до хабарництва у вищих навчальних закладах та корупції у державі, яка заважає вийти на шлях європейського свідомого майбутнього.

Для розбудови цілісної та ефективної системи забезпечення академічної доброчесності в українській вищій школі необхідно здійснити безліч заходів: ввести в чинне освітнє законодавство України чітко визначені та суворі норми відповідальності для студентів, викладачів, науковців за плагіат; зобов'язати вищі навчальні заклади реалізувати власну політику забезпечення академічної доброчесності шляхом розробки кодексів честі студентів і етичних кодексів викладачів та представників адміністрації; створити національну систему збору статистичних даних і моніторингу інформації щодо випадків академічної

нечесності в університетах та оприлюднення на їхній основі періодичних відкритих звітів [2, с. 3]

Запровадження серйозних, а не поодиноких заходів є доцільним поступово, аби учні з першого класу навчались за новими правилами, адже донести студентам у повному обсязі те, що списувати, давати хабар та плагіювати - це злочини – дуже важко і практично неможливо, адже до вищого навчального закладу у людини вже були сформовані певні «червоні лінії», принципи та правила, у рамках яких можна діяти під час навчального процесу.

Отже, проблема академічної доброчесності на теренах сучасної України є певним виявом корупції та безпринципності у процесі здобуття освіти та нових знань. Виявлені кризові показники на прикладі одного виша України, що демонструють недостатню увагу цій суспільно важливій проблемі. Лише сукупне впровадження законів, безкомпромісних правил та покарань може викоренити проблему, яка формується десятиліттями в освітньому процесі.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII, стаття 42 «Академічна доброчесність»
2. Малогулко Ю.В. Затхей М.В. Проблеми академічної доброчесності в вищих навчальних закладах. С. 1-4. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hcvt/all-hcvt-2018/paper/viewFile/3857/3456>
3. Тицька Я. «Академічна доброчесність» та «академічна відповідальність» у забезпеченні якості освіти. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. №11. С. 192- 195.